

ÅRSRAPPORT 2012

- *Styrets Årsberetning*
- *Årsoppgjør m/ noter*
- *Revisjonsberetning*

MEDECINS SANS FRONTIERES
LEGER UTEN GRENSER

Årsberetning 2012

Médecins Sans Frontières Norway

Leger Uten Grenser Norge

Leger Uten Grenser er en nøytral og uavhengig medisinsk hjelpeorganisasjon som redder liv og lindrer nød. Vi hjelper dem som trenger det mest – uansett hvem, uansett hvor, uansett hvorfor.

Leger Uten Grenser gir nødhjelp til mennesker i krig, kriser og katastrofer, og andre som ikke har tilgang til grunnleggende helsetjenester. I tillegg varsler vi om overgrep og glemte kriser – fordi færre dør når flere vet.

Leger Uten Grenser i Norge ble dannet i 1996 og er en del av en internasjonal bevegelse, Médecins Sans Frontières – MSF. Fra desember 2012 består organisasjonen av 23 seksjoner med en internasjonal generalforsamling og styre. Den norske seksjonen har et nært samarbeid med de andre seksjonene. Leger Uten Grenser i Norge er representert i Leger Uten Grensers internasjonale organer.

Det overordnede målet med all vår virksomhet er å hjelpe mennesker i nød i tråd med grunnleggende humanitære prinsipper. Vi er en organisasjon med engasjerte og idealistiske medlemmer, med rotfeste i og støtte fra det norske samfunnet.

I Norge fokuserer Leger Uten Grenser på målrettet rekruttering av personell til våre feltprosjekter, innsamling av midler til gjennomføring av prosjekter. I tillegg driver Leger Uten Grenser Norge informasjonsarbeid for å skape oppmerksomhet om humanitære kriser, og jobber med talsmannsarbeid for å skape politisk endring på våre humanitære kjernesaker. Leger Uten Grenser Norge bidrar også med operasjonell støtte til flere av organisasjonens feltprosjekter.

Som medeier i Leger Uten Grensers operasjonelle senter i Brussel, samt deltager i organisasjonens internasjonale fora, er vi en aktiv bidragsyter i utviklingen av bevegelsens operasjonelle strategi og virksomhet.

I 1999 fikk Leger Uten Grenser Nobels Fredspris for ”organisasjonens banebrytende humanitære innsats på flere kontinenter”.

Leger Uten Grenser utgir årlig en omfattende aktivitetsrapport som oppsummerer våre feltprosjekter og tar opp aktuelle medisinske og humanitære temaer. Rapporten, MSF Activity Report, kan fås ved henvendelse til vårt kontor eller leses på vår hjemmeside: www.legerutengrenser.no

1 Redegjørelse for virksomheten

1.1 Rekruttering av feltpersonell

En av hovedmålsettingene til Leger Uten Grenser Norge er å være en solid bidragsyter av internasjonalt personell til Leger Uten Grenser sine prosjekter rundt om i verden

I 2012 reiste 48 personer fra Leger Uten Grenser Norge på 58 ulike oppdrag i Afghanistan, Bangladesh, Etiopia, India, Jordan, Jemen, Kenya, Kongo, Libya, Sør Sudan, Sierra Leone, Somalia, Swaziland, Syria og Usbekistan.

Leger Uten Grenser Norge rekrutterer og sender ut leger, sykepleiere, jordmødre, bioingeniører, farmasøyer, psykologer samt ikke-medisinsk personell som økonomer, administratorer, logistikere, ingeniører, arkitekter, håndverkere m fl. Organisasjonen rekrutterer nytt personell fortløpende. Vi legger stor vekt på profesjonalitet, personlig egnethet og motivasjon i vår rekruttering. Vårt personell jobber med å gi grunnleggende medisinsk behandling både innen primær- og sekundærhelsetjenesten i land og områder hvor helsetilbudet er svekket pga. humanitære kriser.

Organisasjonen legger vekt på god individuell oppfølging før, under og etter utenlandsoppdrag. Hver enkelt feltarbeider gjennomgår forberedelseskurs, personlig briefing og informasjons briefing før sitt oppdrag. Leger Uten Grenser krever grundig helsesjekk, vandelsattest, attester og diplomer fra den enkelte før utreise. En god oppfølging etter endt oppdrag med medisinsk sjekk, tilbud om psykologhjelp og tilkobling til vårt kollegiale støttenettverk er en del av vår rutine.

1.2 Informasjonsarbeid og varsling om overgrep

2011 sluttet med tragiske drap av to av våre feltarbeidere, belgiske Philippe Havet og indonesiske Andrias Karel Keiluhu i Somalias hovedstad Mogadishu. Tragedien tvang Leger Uten Grenser til å stenge sine største medisinske sentre i Mogadishu, men vi fortsetter andre prosjekter i landet. Tragedien utløste også stor oppmerksomhet fra media.

Mot slutten av 2011 utviklet det seg også en ny krise i Sør-Sudan. Konflikt i nabolandet Sudan – blant annet i delstatene Blå Nil og Sør-Kordofan – tvang over 170.000 flyktninger over grensen inn i Sør-Sudan. MSFs første respons var å gi medisinsk hjelp i flyktningleiren i Doro i delstaten Upper Nile, og deretter i Jamam, Yida og andre steder. Fra starten av krisen var Leger Uten Grenser nærmest alene i å gi nødhjelp, og alene om å dra verdens oppmerksomhet til krisen. I juni og juli gjennomførte vi epidemiologiske undersøkelser av dødelighet og underernæring i leirene, og bildet var sjokkerende dystert: I Yida-leiren døde i snitt fem barn hver dag. I Batil-leiren var hvert tredje barn underernært. Dette dannet utgangspunkt for nytt press på FN, andre hjelpeorganisasjoner og verdenssamfunnet, og delvis som resultat av Leger Uten Grensers vitnesbyrd ble responsen trappet opp.

I slutten av januar 2012 startet nye kamper nord i Den sentralafrikanske republikk, langs grensen til Tsjad. Rundt 6000 mennesker flyktet til landsbyer i Farzala, Ouandago og Nana-outa og Kabo. Konflikten utviklet seg etter hvert til en militær offensiv mot hovedstaden Bangui som tvang Leger Uten Grenser til å delvis stanse våre prosjekter en periode. Gjennom hele situasjonen var det liten eller ingen respons fra Norske eller internasjonale media – en glemt krise.

I januar brøt det også ut konflikt mellom den maliske hæren og Tuareg-opprørere nord i Mali. I februar fløy Leger Uten Grenser 26 tonn medisinske og logistiske forsyninger til Néma, som ligger 200 kilometer unna Mbéré-leiren og satte i gang medisinsk nødhjelp i leiren. Innen juli hadde antallet på flukt økt til over 300.000 mennesker, som flyktet både internt og til naboland, og Leger Uten Grenser økte sin respons både i Mali og nabolandene.

I mai samlet verdens helsetopper seg på Verdens helseforsamling i Genève for blant annet å diskutere et forslag om en konvensjon for å stimulere forskning og utvikling på sykdommer som særlig rammer fattige. Leger Uten Grenser dro oppmerksomhet til dette og la press på norske myndigheter for å støtte forslag til konvensjon, noe de valgte å

gjøre etter mediepress og lobbyvirksomhet. Da konvensjonen likevel ikke ble vedtatt, stilte Norge seg tilgjengelig til å være med på et demonstrasjonsprosjekt over de neste årene frem mot helseforsamlingen i 2015.

I juli lanserte Leger Uten Grenser en ny liste over ti glemte kriser, et utspill som fikk bred oppmerksomhet i pressen. Kampanjen fokuserte på medias rolle i å dra oppmerksomhet til humanitære kriser, og munnet ut i en paneldebatt med redaktører, samt overlevering av over 14 000 underskrifter. Skoleprosjektet ble også forbedret fra året før: Over 6000 ungdomsskole-elever fra hele landet deltok i et omfattende prosjekt om de glemte krisene. Responsen fra både media og folk flest var sterk, og kampanjen styrket Leger Uten Grensers rolle som humanitær aktør i Norsk offentlig debatt.

I august lettet vi på sløret og gikk ut med at vi hadde drevet ulovlige klinikker i Syria siden juni. Deretter har responsen blitt utvidet til tre sykehus, og oppdraget ble gitt stor oppmerksomhet av norske og internasjonale media. Som den eneste humanitære organisasjonen med tilgang til å jobbe på FSA-kontrollert område er vårt bidrag viktig og synlig, men responsen er bare et svært lite bidrag sett i sammenheng med enorme behov.

I oktober tok Leger Uten Grenser initiativ til et frokostseminar om hiv/aids, med Sigrun Møgedal, Marius Trøseid, Heikki Holmås og Ine Eriksen Søreide. Vi fikk bekreftet og styrket tverrpolitisk støtte til kampen mot hiv, og er godt posisjonert for en eventuell fremtidig debatt om å øke norske bidrag i denne kampen.

Over hele høsten tok vi kontakt med de forskjellige politiske partiene og avholdt lobbymøter med deres programkomiteer for å styrke fokus på Global Helse og Humanitær Respons. Resultatet av innsatsen var bra, med direkte påvirkning av programmene til Høyre, Senterpartiet, venstre og KrF. Dette arbeidet vil på lengre sikt øke tverrpolitisk støtte til Leger Uten Grensers kjernesaker.

1.3 Innsamling av midler

Gjennom 2012 har Leger Uten Grensers mottatt 73,3% av sine inntekter fra private givere og 23,5% via offentlig prosjektstøtte. Bred støtte fra befolkningen både økonomisk og moralsk er en forutsetning for å nå Leger Uten Grensers mål om å redde liv og lindre nød. For å sikre vår uavhengighet og raskt kunne hjelpe dem som trenger det aller mest har Leger Uten Grenser som prinsipp at private gaver til enhver tid skal utgjøre over 50 prosent av våre inntekter. I de senere år har Leger Uten Grenser internasjonalt hatt en andel private midler på over 85 prosent.

1.3.1 Støtte fra privatpersoner, bedrifter, organisasjoner og stiftelser

Private bidrag er med på å sikre organisasjonen økonomisk uavhengighet. Det gir oss mulighet til å handle raskt og være til stede der behovene til enhver tid er størst, uavhengig av myndigheter og andre institusjonelle givers prioriteringer og budsjetter. Leger Uten Grenser har opplevd en økning i bidrag fra privatpersoner i løpet av 2012.

Støtte fra privatpersoner, også i form av testamentariske gaver og støtte fra bedrifter og stiftelser, er sentralt i vårt innsamlingsarbeid og utgjorde i 2012 187,8 millioner kroner.

Om Leger Uten Grensers givere

Leger Uten Grenser har mange givere som støtter oss enten fast eller en gang i mellom. Det er viktig for oss å kommunisere med våre givere om de behov og problemstillinger vi møter i vårt arbeid. Regelmessig støtte er blitt en stadig viktigere inntektskilde og det forventes at denne andelen vil fortsette å øke i tiden framover. Leger Uten Grenser benytter seg av flere ulike måter for å gi folk muligheten til å støtte vårt arbeid, blant annet egne ververe som er ansatt i Leger Uten Grenser og jobber på timebasis uten provisjon.

Gaver i form av tjenester

Leger Uten Grenser har i 2012 mottatt gaver i form av tjenester og varer, som er innenfor områder organisasjonen har hatt god nytte av. For eksempel konsulenttjenester og juridisk bistand.

Arven etter Haaken A. Christensen

Leger Uten Grenser mottok i 2008 en betydelig arv etter Haaken A. Christensen. Gjennom 2012 er det fra disse midlene blitt allokert drøyt 34 millioner kroner til våre humanitære prosjekter i Niger, Sør Afrika, Afghanistan, Somalia og Pakistan samt til forskning på medisiner mot glemte sykdommer, kvinnehelse og utvikling av

ledelsesfunksjoner i våre feltprosjekter. Ved utgangen av 2012 utgjør disse midlene 141,5 millioner kroner som vil bli benyttet til organisasjonens humanitære prosjekter fram mot 2016-17.

1.3.2 Offentlige prosjektmidler

Det er viktig for Leger Uten Grenser å opprettholde kontakten med statlige institusjoner, som Utenriksdepartementet og Norad, for finansiering av feltprosjekter. Slik kontakt gir oss også mulighet til å synliggjøre situasjonen til de menneskene vi møter i felt og er en viktig arena for menings- og informasjonsutveksling med politiske og institusjonelle aktører

Offentlige prosjektbevilgninger har vært på om lag 60 millioner i 2012, en betydelig økning fra 2011. Tørken i Sahellandene og de humanitære behovene for somaliske flyktninger i Dadaab leirene i Kenya utgjorde mye av økningen. En utfordring med hensyn til å øke offentlig støtte ytterligere er Leger Uten Grenser sin restriktive holdning til å bruke statlige midler i konfliktland. Behovet for å oppfattes som en uavhengig og nøytral nødhjelpsorganisasjon ligger bak denne begrensningen i forhold til offentlig støtte. Samtidig er UDs humanitære bevilgninger øremerket nettopp de konfliktland hvor Leger Uten Grenser ikke ønsker statlig støtte. Fra NORAD mottar vi 8,7 millioner pr år til langsiktige HIV/Aids prosjekter i sørlige Afrika. Den 3-årige rammeavtalen med NORAD løp ut i 2012 og vi arbeider med å opprette en ny, større rammeavtale over flere år. Norad er fortsatt engasjert i våre hiv/aids-prosjekter, også i kombinasjon med behandling av tuberkulose.

Utenriksdepartementet viste i 2012 spesiell interesse for Leger Uten Grensers engasjement Syria og i Mali. I tillegg har det vært vist interesse for situasjonen i Zimbabwe og Myanmar, samt den prekære situasjonen i flere av Sahel landene.

I tillegg til å søke om prosjektstøtte, har Leger Uten Grenser hatt kontakt med norske myndigheter i forbindelse med våre forslag til tiltak for å bedre tilgangen til medisiner og medisinsk behandling i fattige land.

1.4 Personal og administrasjon

Leger Uten Grensers holder til i leide kontorlokaler i Hausmannsgate i Oslo. Organisasjonen har ingen fysisk produksjon, og forurenser således ikke det ytre miljø. Kontoret støtter og bidrar til forsknings- og utviklingsaktiviteter gjennom Leger Uten Grensers internasjonale kampanje for tilgang til livsviktige medisiner (Access) samt DNDi (Drugs for Neglected Diseases initiative).

Feltarbeidere rekruttert i Norge har norske ansettelseskontrakter. Personellet avlønnes etter egen internasjonal lønnskala som reflekterer frivillighetstankegangen til Leger Uten Grenser.

I 2012 utgjorde Leger Uten Grensers administrasjon totalt 31,1 årsverk i kontorstillinger, 43,3 årsverk med verveaktivitet og annen prosjektvirksomhet samt 3,7 årsverk tilknyttet en internasjonal beredskapsgruppe. De ansatte ved kontoret avlønnes etter egne satser for Leger Uten Grenser. Styreleder er deltidslønnet, 20%. Styremedlemmer og frivillig personell honoreres ikke.

Ved siden av å yte operasjonell støtte til våre humanitære prosjekter fokuserer i hovedsak det norske kontorets ansatte på arbeidet med vår rekrutterings-, innsamlings-, og informasjonsvirksomhet. Derfor utgjør det norske kontorets virksomhet i stor grad administrative årsverk. Ellers foregår vår operasjonelle og formålsrettede virksomhet ute i felt samt ved våre operasjonelle sentre. Det er denne operasjonelle aktiviteten den norske organisasjonen rekrutterer til og finansierer.

Arbeidsmiljøet på kontoret anses som godt og sykefravær anses som normalt. Det forekommer ikke forskjellsbehandling grunnet kjønn i saker som for eksempel lønn, avansement og rekruttering. Av kontorets ansatte ved årets slutt var 63% kvinner og 37% menn. Av styrets 10 medlemmer er 5 kvinner. Ledelsen anser situasjonen som tilfredsstillende, og det har ikke vært nødvendig å innføre spesielle tiltak for å sikre likestillingssituasjonen.

Kontoret har gjennom alle år mottatt god støtte fra frivillig ikke-lønnet personale.

2 Økonomisk oversikt

2.1 Anskaffede midler

Leger Uten Grenser sin inntekt var i 2012 på 256 millioner kroner. Av dette er omlag 187,8 millioner samlet inn fra private givere. Private innsamlede midler har økt med 16,4 millioner kroner fra 2011. Leger Uten Grenser fikk bevilget 60,2 millioner fra Utenriksdepartementet og NORAD til spesifikke prosjekter der offentlige midler er akseptert. Dette er en økning på 21,9 millioner fra 2011.

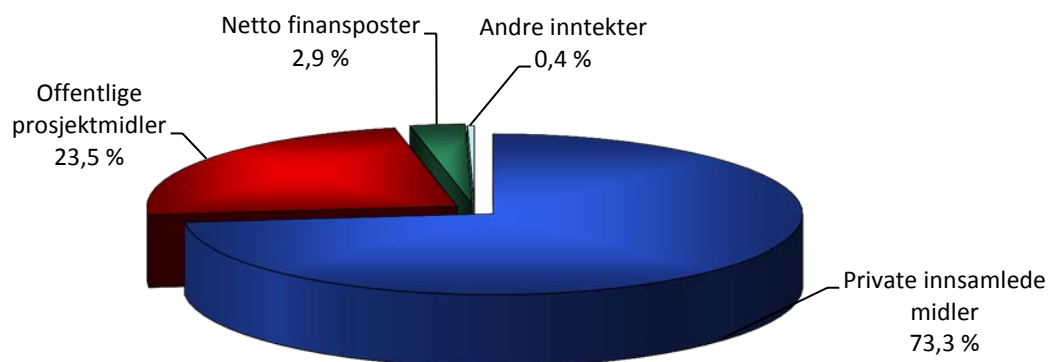
Finansposter dreier seg i det vesentligste om opptjente renter og avkastning i forbindelse med forvaltning av midler fra Haaken A. Christensens dødsbo samt andre private midler mottatt gjennom 2012. Finansplasseringene er i tråd med styrets retningslinjer med hensyn til etikk, sikkerhet, risikospredning og likviditet.

Totale anskaffede midler består av:

(mill kroner)

	2012	2011	Endring i %
Inntekter			
Private innsamlede midler	187,8	171,7	9,4 %
Offentlige prosjektmidler	60,2	38,3	57,2 %
Andre inntekter	0,9	0,2	369,7 %
Sum anskaffede midler	248,9	210,1	18,5 %
Netto finansposter	7,3	7,0	4,0 %
Sum totale inntekter	256,2	217,2	18,0 %

Anskaffede midler fordeler seg på 73,3 % private innsamlede midler og 23,5 % offentlige prosjektmidler. Andre inntekter og avkastning utgjør 3,3 %.

2.2 Anvendelse av midler

Den totale anvendelsen av midler til operasjonell virksomhet har økt med 38,7 millioner i forhold til 2011. Dette skyldes blant annet økningen i inntekter fra private givere samt myndighetene. Videre er gjenstående andel av NORAD-støtten fra Artistgalla 2010, kr 2,5 millioner anvendt i tillegg til at anvendelsen av midler fra Haaken A. Christensens testamente er økt fra 20,1 til 34,1 millioner. Dette bidrar til økt anvendelse av midler til operasjonell virksomhet i 2012.

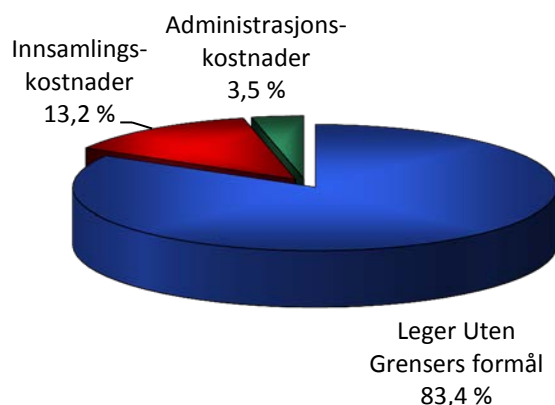
Informasjonsarbeid og bidrag til andre humanitære aktiviteter (Drugs for Neglected Diseases initiative, DNDi) er stabilt og fortsetter i samme omfang som i 2011. Innsamlingskostnadene øker etter en nedgang i 2011 med 7,5 millioner kroner. Administrasjonskostnadene ligger stabilt omtrent på samme nivå som i 2011.

Diagrammet under viser Leger Uten Grensers anvendelse av midler i 2011.

Anvendelse av midler:

(mill kroner)

	2012	2011	Endring i %
Kostnader			
Operasjonelle kostnader	224,9	186,2	20,8 %
Informasjonsarbeid / Temoignage	7,6	7,2	4,7 %
Andre humanitære aktiviteter	4,4	4,1	7,0 %
Leger Uten Grensers formål	236,8	197,5	19,9 %
Innsamlingskostnader	37,5	30,0	25,0 %
Administrasjonskostnader	9,8	9,5	3,8 %
Anvendelse av midler	284,1	236,9	19,9 %

Kommentarer til anvendelse av midler:

Operasjonelle kostnader:	Private og institusjonelle midler allokert til Leger Uten Grensers operasjonelle prosjekter internasjonalt samt Leger Uten Grenser i Norge sin andel av indirekte operasjonelle kostnader ved vårt operasjonelle senter i Brussel. Kostnader til rekruttering av felpersonell inngår.
Informasjonsarbeid/Témoignage:	Kostnader til opinionsbygging, pressearbeid og bevisstgjøring. Lønnskostnad for informasjonsmedarbeidere ved kontoret i Norge inngår.
Andre humanitære aktiviteter:	Bidrag til DNDi, Drugs for Neglected Diseases initiative – forskning på medisiner mot glemte sykdommer.
Innsamlingskostnader:	Kostnader forbundet med innsamling fra private og institusjonelle givere i Norge. Lønnskostnad for innsamlingssmedarbeidere ved kontoret i Norge inngår.
Administrasjonskostnader:	Kostnader til administrativ drift av det norske kontoret. Lønnskostnad for daglig leder og administrasjon ved kontoret i Norge inngår. Inkluderer også Leger Uten Grenser i Norge sin andel av driften av det internasjonale kontoret.

2.3 Virksomhetens årsresultat

Leger Uten Grenser har for 2012 et negativt årsresultat på 27,9 millioner kroner. Underskuddet skyldes hovedsakelig allokering av midler fra arven etter Haaken A Christensen, mottatt i 2008, samt allokering av offentlige midler mottatt i forbindelse med Artistgallaen i 2010 da disse midlene er inntektsført i tidligere år. Underskuddene er kun regnskapstekniske, og organisasjonenes økonomi er svært solid og god. Det er ledelsens oppfatning at fremlagte resultat og balanseoppstilling gir et riktig bilde av organisasjonens virksomhet.

2.4 Formålskapital

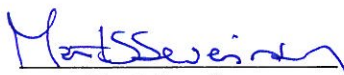
Leger Uten Grenser har en positiv formålskapital på 150,5 millioner kroner som skriver seg fra innsamlede midler. Før årets resultat utgjorde formålskapitalen 178,4 millioner. Pr 31.12.12 utgjør midler fra Haaken A. Christensens testamente 141,5 millioner kroner av formålskapitalen. Disse midlene vil bli benyttet til organisasjonens humanitære prosjekter i fram mot 2016-17. Resten av formålskapitalen består av en ikke øremerket formålskapital på 9 millioner. Årsregnskapet er utarbeidet under forutsetningen om fortsatt drift, noe styret mener er forsvarlig.

Det har ikke inntrådt hendelser etter 31. desember 2012 som påvirker Leger Uten Grensers resultat eller balanse.

Oslo, fredag, 5. april 2013

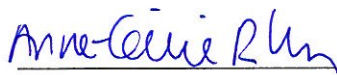
Dina Midthun
Styremedlem

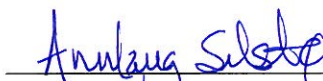
Marit Severinsen
Styremedlem

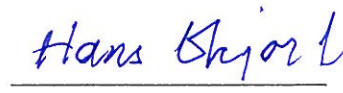
Christian Sørensen
Styremedlem

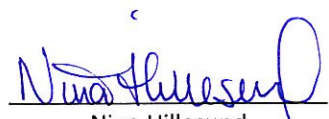
Anne-Cecilie Kran
Styremedlem

Anlaug Selstø
Styremedlem

Hans Fredrik Ekjord
Styremedlem/Treasurer¹

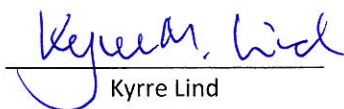
Nina Hillesund
Nestleder/Styremedlem

Håkon Bolkan
Styremedlem

Kurt Peleman
Styremedlem

Kyrre Lind
Styreleder

Anne Cecilie Kaltenborn
Daglig leder

¹ Ansvarlig for styrets økonomikontroll og -oppfølging

Aktivitetsregnskap for perioden 1. januar til 31. desember

Alle beløp i hele kroner

	Noter	2012	2011
Anskaffede midler			
Offentlige prosjektmidler		60 200 000	38 287 869
Private innsamlede midler		187 776 265	171 404 698
Operasjonelle inntekter (private midler)		0	250 000
Finans og investeringsinntekter		7 333 076	7 049 780
Andre inntekter		939 657	200 038
<i>Brutto midler anskaffet til humanitære formål</i>		<i>256 248 998</i>	<i>217 192 386</i>
Forbrukte midler			
Kostnader til aktiviteter som oppfyller organisasjonens formål			
- Operasjonelle kostnader		224 915 477	186 209 803
- Informasjonsarbeid/temoignage		7 551 337	7 215 514
- Andre humanitære aktiviteter		4 363 168	4 076 996
Kostnader til innsamling av private midler		36 599 326	29 211 559
Kostnader til anskaffelse av offentlige prosjektmidler		876 406	763 251
Administrasjonskostnader	13	9 832 799	9 469 023
<i>Sum forbrukte midler</i>	<i>7, 13</i>	<i>284 138 513</i>	<i>236 946 146</i>
ÅRETS AKTIVITETSRESULTAT		-27 889 515	-19 753 760
Tilegg/reduksjon formålskapital			
Formålskapital med eksternt pålagte restriksjoner		-2 500 000	-7 500 000
Annen formålskapital		-25 389 515	-12 253 760
<i>Sum disponert</i>	<i>4</i>	<i>-27 889 515</i>	<i>-19 753 760</i>

Se vedlagte noter til årsregnskapet

Balanse pr. 31. desember

Eiendeler

Alle beløp i hele kroner

	Noter	2012	2011
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Oppussing	2	576 269	567 255
Maskiner og inventar	2	1 882 491	2 283 189
<i>Sum varige driftsmidler</i>		<i>2 458 760</i>	<i>2 850 444</i>
<i>Sum anleggsmidler</i>		<i>2 458 760</i>	<i>2 850 444</i>
Omløpsmidler			
Fordringer	10	20 643 833	6 583 381
Markedsbaserte fond	11	50 119 910	94 407 282
Bankinnskudd, kontanter	3	113 674 789	110 965 099
<i>Sum omløpsmidler</i>		<i>184 438 532</i>	<i>211 955 762</i>
Sum eiendeler		186 897 292	214 806 206

Balanse pr. 31. desember

Egenkapital og gjeld

Alle beløp i hele kroner

	Noter	2012	2011
Formålskapital			
Formålskapital med eksternt pålagte restriksjoner	4	0	2 500 000
Annen formålskapital	4	150 517 550	175 907 066
<i>Sum formålskapital</i>		<i>150 517 550</i>	<i>178 407 066</i>
Gjeld			
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	8	2 232 133	1 191 051
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		3 891 525	1 847 069
Skyldig lønn og skattetrekk		4 311 715	3 671 328
Skyldige offentlige avgifter		1 182 105	1 135 858
Avsetninger til prosjekter	5	20 023 007	25 457 004
Renter prosjekt som skal tilbakebetales		243 597	324 653
Annen kortsiktig gjeld	12	4 495 660	2 772 178
<i>Sum gjeld</i>		<i>36 379 742</i>	<i>36 399 140</i>
Sum formålskapital og gjeld		186 897 292	214 806 206

Oslo, 5. april 2013

Dina Midthun
Styremedlem

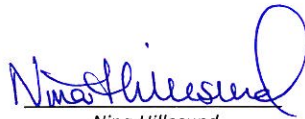

Marit Severinsen
Styremedlem

Christian Sørensen
Styremedlem

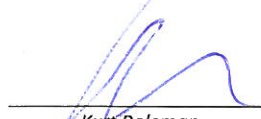

Anne-Cecilie Kran
Styremedlem

Anlaug Selstø
Styremedlem

Hans Fredrik Ekjord
Styremedlem/Treasurer¹

Nina Hillesund
Nestleder/Styremedlem

Håkon Bolkan
Styremedlem

Kjetil Peleman
Styremedlem

Kyrre Lind
Styreleder

Anne Cecilie Kaltenborn
Daglig leder

Kontantstrømoppstilling

Alle beløp i hele kroner

	2012	2011
Årets aktivitetsresultat	-27 889 515	-19 753 760
Poster i aktivitetsregnskapet som ikke har likviditetseffekt		
Avskrivninger	1 097 178	1 043 783
Investeringer, avhendelse og finansiering		
Kjøp driftsmidler	-705 494	-1 877 634
Andre endringer		
endringer i fordringer	-14 060 451	-728 973
endringer i leverandørgjeld/annen kortsiktig gjeld	3 772 173	-2 566 246
endringer i avsetning til prosjekter	-5 433 997	-11 153 410
andre tidsavgrensningposter	1 642 427	1 073 284
<i>Sum andre endringer</i>	<i>-14 079 848</i>	<i>-13 375 345</i>
Sum likviditetsendringer gjennom året	-41 577 682	-33 962 956
Likviditetsbeholdning 01.01	205 372 381	239 335 338
Likviditetsbeholdning 31.12	163 794 699	205 372 381
Likviditetsbeholdning 01.01 består av:		
Markedsbaserte fond	94 407 282	91 162 932
Bankinnskudd, kontanter	110 965 099	148 172 406
<i>Sum</i>	<i>205 372 381</i>	<i>239 335 338</i>
Likviditetsbeholdning 31.12 består av:		
Markedsbaserte fond	50 119 910	94 407 282
Bankinnskudd, kontanter	113 674 789	110 965 099
<i>Sum</i>	<i>163 794 699</i>	<i>205 372 381</i>

Noter til regnskapet

31. desember 2012

Alle beløp i hele kroner

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og god regnskapsskikk for ideelle organisasjoner. Alle beløp i notene er oppgitt i hele kroner dersom ikke annet er angitt.

Resultatregnskapet er klassifisert basert på aktivitet fremfor art. Formålet med et aktivitetsregnskap er å vise alle anskaffede midler fordelt på hovedtyper, og hvordan disse er anvendt i løpet av regnskapsåret. Note 7 viser kostnader etter art.

Formålskapital benyttes i stedet for Egenkapital. Dette er i henhold til god regnskapsskikk for ideelle organisasjoner. Til forskjell fra andre virksomheter er denne kapitalen en kapital som skal brukes til organisasjonens formål og ikke til utdeling eller lignende.

Inntektsføring

Alle midler er innsamlet i Norge. Inntekter inntektsføres når de er opptjent, som regel på mottagelsestidspunktet. Arvede midler inntektsføres når organisasjonen har juridisk rett til arven, det er rimelig sikkert at arven vil bli mottatt og verdien kan måles tilstrekkelig pålitelig. Gaver i form av tjenester inntektsføres dersom fordelene er målbar.

Leger Uten Grenser mottar offentlige tilskudd fra Norad og Utenriksdepartementet til spesifikke prosjekter. Prosjektene har normalt varighet på 1 år. Pr 31.12.12 har organisasjonen 18 slike løpende prosjekter. Ubenyttede prosjektmidler tilbakebetales. Offentlige prosjektmidler holdes separat fra øvrige prosjektmidler. Det vises for øvrig til note 3 og 5.

Klassifisering og fordeling av kostnader

I aktivitetsregnskapet klassifiseres kostnader i tre hovedgrupper: kostnader til anskaffelse av midler, kostnader til formålet og administrasjonskostnader. Alle kostnader tilhørende en aktivitet er henført til denne. Felleskostnader som kostnader til IT, lokaler, porto, telefon o.l. er fordelt mellom aktivitetene i forhold til antall årsverk knyttet opp mot de ulike aktivitetene.

Klassifisering og vurdering av eiendeler og gjeld

Eiendeler som knytter seg til prosjekter, fordringer som tilbakebetales innen et år samt eiendeler som ikke er bestemt til varig eie eller bruk for virksomheten er klassifisert som omløpsmidler. Øvrige eiendeler er klassifisert som anleggsmidler. Tilsvarende prinsipp er benyttet for gjeldsposter.

Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående.

Markedsbaserte finansielle omløpsmidler

Markedsbaserte finansielle omløpsmidler vurderes til virkelig verdi på balansedagen. Endring i virkelig verdi resultatføres som finansinntekt/-kostnad. Markedsverdi for de ulike plasseringene er spesifisert i note 11.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler består av inventar, IT-hardware og kontormaskiner.

Varige driftsmidler balanseføres til anskaffelseskost inkludert innkjøpskostnader, og avskrives over driftsmidlets levetid dersom denne er over 3 år og har en kostpris som overstiger kr 15 000. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende. Påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris dersom det er sannsynlig at påkostningen bidrar til fremtidige økonomiske fordeler, og kostnaden kan måles pålitelig.

Varige driftsmidler avskrives over forventet brukstid etter lineær metode.

Pensjoner

Leger Uten Grenser regnskapsfører pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser i henhold til Norsk RegnskapsStandard 6 Pensjonskostnader. Se note 8 for detaljert informasjon.

Kontantstrømpstilling

Kontantstrømpstilling for 2012 er utarbeidet i henhold til god regnskapsskikk for ideelle organisasjoner.

Noter til regnskapet

31. desember 2012

Note 2 Varige driftsmidler

	IT-utstyr og inventar	Oppussing	Transportmidler	Sum 2012	Sum 2011
Anskaffelseskost 01.01.	4 398 255	606 463	100 000	5 104 718	5 104 718
Tilgang kjøpte driftsmidler	630 495	75 000	0	705 495	1 877 634
Utrangerte driftsmidler	0	0		0	-411 191
Anskaffelseskost 31.12.	5 028 750	681 463	100 000	5 810 213	6 571 162
Akkumulerte av-/nedskrivninger 01.01.	2 115 066	39 208	100 000	2 254 274	1 621 682
Akk. avskr. utrangerte driftsmidler	0	0		0	-411 191
Akkumulerte av-/nedskrivninger 31.12.	3 146 258	105 194	100 000	3 351 452	2 254 274
Bokført verdi 31.12.	1 882 492	576 269	0	2 458 761	3 353 282
Årets av-/nedskrivninger	1 031 192	65 986	0	1 097 178	1 043 782

Lineære avskrivninger - økonomisk levetid

	3-5 år	10 år	3 år
		Iht gjenstående leietid	

Note 3 Kontanter og bankinnskudd

	2012	2011
Kontanter og bankinnskudd	113 674 789	110 965 099
Av dette er følgende bundet:		
Skattetrekk for ansatte	1 733 559	1 403 936
Depositum	871 072	853 915
Renter som skal tilbakebetales	243 597	324 653
Offentlig finansierte prosjekter	451 284	2 951 285
Sum bundne midler	3 299 512	5 533 789
Likvide midler disponibelt for Leger Uten Grenser	110 375 277	105 431 310

Note 4 Formålskapital

	Formålskapital med eksternt pålagte restriksjoner	Annen Formålskapital	Sum 2012	Sum 2011
Formålskapital 01.01	2 500 000	175 907 066	178 407 066	198 160 826
Årets resultat	-2 500 000	-25 389 515	-27 889 515	-19 753 759
Formålskapital 31.12	0	150 517 551	150 517 551	178 407 066

Formålskapital med eksternt pålagte restriksjoner gjelder offentlige midler mottatt i forbindelse med Artistgalla 2010. Midlene er nå ferdig allokert over 2011 og 2012. Forbrukte midler rapporteres til NORAD i samsvar med vår nåværende NORAD-avtale. Annen formålskapital er hovedsaklig gjenværende midler fra testamentet til Haaken Christensen som vi mottok i 2008. Disse midlene skal allokere til prosjekter i de kommende 4-5 år.

Noter til regnskapet

31. desember 2012

Note 5 Avsetning til prosjekter

Avsetning til prosjekter fordeler seg som følger mellom privat og offentlig finansierte prosjekter:

	2012	2011
Offentlig finansierte prosjekter	451 284	451 284
Privat finansierte prosjekter	19 571 723	25 005 720
Sum	20 023 007	25 457 004

Note 6 Personalkostnader, antall årsverk m.m.

Personalkostnader	2012	2011
Lønnskostnader	28 496 368	21 950 454
Arbeidsgiveravgift	4 332 981	3 385 954
Pensjonskostnader	2 293 788	1 717 020
Andre personalkostnader	829 087	855 278
Sum	35 952 224	27 908 706

Antall årsverk/ansatte

I 2012 har Leger Uten Grenser lønnet totalt 99,8 årsverk, hvorav 21,6 årsverk er tilknyttet feltarbeid, 43,3 årsverk består av verve- og annen prosjektaktivitet og 31,1 årsverk er tilknyttet kontorstillinger. I tillegg er det tilknyttet 3,7 årsverk til en internasjonal beredskapsgruppe. Innsats fra frivillige og praktikanter utgjorde i 2012 omlag 4,1 årsverk.

Godtgjørelser daglig leder og styre

	Lønn	Pensjon	Andre ytelser	Styrehonorar	Sum 2012	Sum 2011
Daglig leder	585 433	64 058	2 393		651 884	717 958
Daglig leder interim/ vikar	222 029	24 294			246 323	217 995
Styret				126 462	126 462	121 874
Sum	807 462	88 352	2 393	126 462	1 024 669	1 057 827

Godtgjørelse til revisor

	2012	2011
Revisjonshonoraret er spesifisert som følger:		
Lovpålagt revisjon	150 000	157 313
Andre attestasjonstjenester	7 813	45 500
Andre tjenester utenfor revisjon	22 750	6 344
Sum	180 563	209 156

Alle beløp er inkl. mva.

Noter til regnskapet

31. desember 2012

Note 7 Kostnadsartsinndeling av SUM FORBRUKTE MIDLER i aktivitetsregnskap

	2012	2011
Humanitær bistand		
- privat finansierte prosjekter	161 788 429	140 451 621
- offentlig finansierte prosjekter	62 700 000	45 787 869
Sum humanitær bistand	224 488 429	186 239 490
Tilskudd til MSF Internasjonalt	1 463 414	1 385 841
Personalkostnader (spesifisert i note 6)	35 952 224	27 908 706
Avskrivning varige driftsmidler	1 097 178	1 043 783
Annen driftskostnad		
- fraktkostnader	71 492	176 428
- kostnader lokaler	2 000 365	2 177 204
- IT, inventar og utstyr	1 254 574	898 609
- reparasjon og vedlikehold	79 998	43 434
- innkjøpte tjenester/konsulenter	1 305 716	1 404 939
- kontorkostnader, telefon og porto	1 124 773	1 007 039
- møte- og kurskostnader	726 502	809 580
- reisekostnader	4 182 230	2 724 864
- reklamekostnader/innsamling av midler	9 508 380	10 220 677
- transaksjonskostnader	693 291	728 494
- andre kostnader	189 948	177 059
Sum annen driftskostnad	21 137 267	20 368 326
SUM	284 138 513	236 946 145

Noter til regnskapet

31. desember 2012

Note 8 Pensjoner

Selskapet har pensjonsordninger som omfatter i alt 61 personer. Ordningene gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Forpliktelsene er dekket gjennom et forsikringselskap. Selskapets ansatte yter selv en andel av tilskudd til pensjonsmidlene. Ordningen er i tråd med OTP.

	2012	2011
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	2 329 574	1 818 417
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	284 451	241 683
Avkastning på pensjonsmidler fratrukket adm.kostnader	(53 088)	(83 199)
Resultatført actuarielt tap/(gevinst)	126 366	98 449
Periodisert arbeidsgiveravgift	361 092	278 743
Netto pensjonskostnad	3 048 395	2 354 093
Påløpte pensjonsforliktelser (DBO) pr 31.12	8 044 064	7 485 552
Pensjonsmidler til markedsverdi pr 31.12	4 580 375	3 420 647
Påløpte pensjonsforliktelser (DBO) ekskl. AGA	(3 463 689)	(4 064 905)
Arbeidsgiveravgift	(488 379)	(573 152)
Påløpte pensjonsforpliktelser inkl. AGA	(3 952 068)	(4 638 057)
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	1 720 135	3 447 006
Balanseført netto forpliktelse/-midler inkl. AGA	(2 231 933)	(1 191 051)
Herav balanseført AGA	(275 813)	(147 185)

Fra og med 2009 er arbeidsgiveravgift inkludert i balanseført netto pensjonsforpliktelse/-midler.

Økonomiske forutsetninger:

Diskonteringsrente	3,80 %	4,60 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	4,10 %	5,40 %
Årlig forventet lønnsvekst	3,50 %	4,00 %
Årlig forventet G-regulering	3,25 %	3,75 %
Årlig forventet regulering av pensjoner under utbetaling	3,25 %	3,75 %

De aktuarmessige forutsetningene er basert på vanlige benyttede forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer og avgang.

Note 9 Leasingavtaler ikke balanseført

	Avtale inngått	Avtale utløper	Årlig leie inkl. mva
Kopimaskiner	01.03.2011	30.01.2016	53 745
Kaffemaskiner	12.01.2011	12.01.2015	54 880
Videokonferansesystem	04.01.2012	03.01.2015	40 140

Noter til regnskapet

31. desember 2012

Note 10 Fordringer

Leger Uten Grenser har pr. 31.12.12 mottatt testamentariske gaver som ikke er realisert. Disse er gjennomgått og vurdert av ledelsen og aktivert i den grad det er rimelig sikkert at inntekten vil bli mottatt og at inntekten kan måles med tilstrekkelig pålitelighet. Leger Uten Grenser har dessuten mottatt testamentariske gaver der arven er falt, men arvets størrelse ennå ikke er klarlagt. Disse gavene er ikke inntektsført siden kriteriet om pålitelig måling ikke er oppfylt.

	2 012	2 011
Testamentariske gaver aktivert pr 31.12.	6 750 000	262 894
Påløpne inntekter	2 104 115	2 540 565
Kundefordringer	3 869 520	2 957 228
Forskuddsbetalte kostnader	7 917 254	794 839
Andre fordringer	2 943	27 855
Sum fordringer	20 643 832	6 583 381

Note 11 Markedsbaserte finansielle omløpsmidler

	2012	2011
	Markedsverdi	Markedsverdi
Markedsbaserte fond	50 119 910	94 407 282

Leger Uten Grenser har plassert vel 50 mill kroner i markedsbaserte fond, som er vurdert til virkelig verdi pr 31.12.12. Plasseringene er i tråd med styrets retningslinjer med hensyn til etikk, sikkerhet, risikospredning og likviditet.

Note 12 Annen kortsiktig gjeld

	2 012	2 011
Annen kortsiktig gjeld består av følgende poster:		
Forskuddsfakturert inntekt	2 812 500	2 437 500
Påløpte kostnader	1 683 160	334 678
Sum annen kortsiktig gjeld	4 495 660	2 772 178

Noter til regnskapet

31. desember 2012

Note 13 Formålsprosent og Innsamlingsprosent

Formålsprosenten

Formålsprosenten forteller hvor mye som faktisk er brukt på organisasjonens ideelle formål, og beregnes på grunnlag av regnskapslinjene "Kostnader til aktiviteter som oppfyller organisasjonens formål" i forhold til "Sum forbrukte midler."

Administrasjonsprosenten beregnes på grunnlag av regnskapslinjene "Administrasjonskostnader" i forhold til "Sum forbrukte midler."

	2012	2011	2010	2009	2008
Administrasjonsprosent (andel av forbrukte midler)	3,46 %	4,00 %	4,24 %	2,64 %	3,52 %
Formålsprosent (andel av forbrukte midler)	83,35 %	83,35 %	78,33 %	88,69 %	86,57 %
Det resterende er kostnader til anskaffelse av midler	13,19 %	12,65 %	17,43 %	8,67 %	9,91 %

Administrasjonsprosent og formålsprosent kan illustrere et noe uriktig bilde av organisasjonens drift i kjølvannet av TV-aksjonen 2006 samt Artistgalla 2010.

Midlene som ble samlet inn da Leger Uten Grenser hadde TV-aksjonen i 2006 ble i henhold til statuttene benyttet til organisasjonens formål i de tre påfølgende år. Dette førte til at formålsprosenten var noe høy i 2007, 2008 og 2009 da de innsamlede midlene ble allokert.

I desember 2010 hadde Leger Uten Grenser Artistgalla på TV2, der et av formålene var å rekruttere nye faste givere. En slik innsamlingsaktivitet er en stor investering i det året den foregår, mens inntektene kommer inn i årene etter. Formålsprosenten var dermed lavere i 2010.

Innsamlingsprosenten

Lov om innsamlinger krever at minst 65 prosent av innsamlede midler skal gå uavkortet til det oppgitte formålet. Innsamlingskontrollen i Norge har i februar 2010 offentliggjort retningslinjer for beregning av nøkkeltallet "Innsamlingsprosenten".

Det beløp som er disponibelt for organisasjonens formål defineres som "Private innsamlede midler", med fradrag av "Kostnader til innsamling av private midler". Innsamlingsprosenten beregnes som disponibelt for formålet sett i forhold til private innsamlede midler.

	2012	2011	2010	2009	2008
Innsamlingsprosenten (disponibelt for formålet)	80,51 %	82,96 %	74,22 %	83,38 %	93,81 %

I 2008 mottok Leger Uten Grenser en arv fra Haaken Christensen på 220 millioner kroner. Dette forklarer den høye innsamlingsprosenten i 2008.

Den noe lavere innsamlingsprosenten i 2010 skyldes investeringen i Artistgallaen i desember. Kostnaden er ført i sin helhet i 2010, mens inntektene forventes å komme i mange år framover.

Note 14 Nærstående parter

Leger Uten Grenser har i 2012 hatt transaksjoner med søsterorganisasjoner i Leger Uten Grenser Internasjonalt. Transaksjonene består hovedsakelig av viderefakturerte lønnskostnader for feltarbeidere fra Leger Uten Grenser i Norge til de operasjonelle sentrene i Brussel, Amsterdam, Barcelona, Paris og Geneve. Leger Uten Grenser i Norge overfører prosjektmidler, både private og offentlige, til de operasjonelle sentrene. I tillegg overfører Leger Uten Grenser i Norge bidrag til drift av det internasjonale kontoret i Geneve og det operasjonelle senteret i Brussel.

	2012 (resultat)		2012 (balanse)	
	Inntekt	Kostnad	Gjeld	Fordring
Søster organisasjoner (Leger Uten Grenser i Sverige og Danmark)				4 639
Operasjonelle sentre (viderefakturerte lønnskostnader)				1 807 329
Operasjonelle sentre (overføring av prosjektmidler)		218 658 563	19 571 723	
Internasjonale kontoret (tilskudd til drift samt ulike feltrelaterte initiativ)		4 324 213		
Sum transaksjoner med nærstående parter	0	222 982 775	19 571 723	1 811 968

Leger Uten Grenser har i 2012 ikke hatt noen transaksjoner med andre nærstående parter, som medlemmer av styret og ledelsen.

**Til årsmøte i
MSF Norway Leger uten grenser Norge**

Grant Thornton Revisjon AS
Bogstadveien 30
0355 Oslo

Tlf: +47 22 20 04 00
Faks: +47 22 20 04 10
E-post: oslo@grant.thornton.no
www.grant.thornton.no
Org.nr. 987 632 380 MVA

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for MSF Norway Leger uten grenser Norge som viser et aktivitetsresultat på minus kr 27.889.515. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2012, aktivitetsregnskap og kontantstrømoppstilling, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig lederer ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er regnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til MSF Norway Leger uten grenser Norge per 31. desember 2012 og av resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 05.04.2013
Grant Thornton Revisjon AS

Hans-Christian Axelsen
Statsautorisert revisor